dosarul nr. 2-23600/20
(2-20155323-12-2-09122020)

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

26 iulie 2024 mun. Chişinău
Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
În componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Lupașcu Natalia
grefier Brega Cristiana

examinând în ședință publică, în procedura contencioasă, cauza civilă intentată la acțiunea depusă de „Nagoltrans" S.R.L. către Oprea Victor privind încasarea datoriei, penalității contractuale, dobânzii de întârziere, venitului ratat, compensarea cheltuielilor de judecată,

constată:

Argumentele și pretențiile reclamantului

La data de 09.12.2020, reclamantul „Nagoltrans" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oprea Victor privind încasarea datoriei, penalității contractuale, dobânzii de întârziere, venitului ratat, compensarea cheltuielilor de judecată.

În argumentarea acțiunii a indicat că la data de 30.12.2017 reclamantul „Nagoltrans" SRL având calitatea de locator și pârâtul Oprea Victor având calitatea de locatar, au încheiat contract de locațiune, conform căruia locatorul a transmis, iar locatarul a primit în folosință și posesie temporară automobilul Mercedes E 220 cu numărul de înmatriculare CR AZ 123, fapt confirmat prin actul de predare 30.12.2017.

Conform pct. 9.7 din contractul de locațiune, dacă locatarul nu restituie automobilul închiriat la data stabilită în contract, acesta este obligat să achite plata chiriei pentru toate zilele în care a reținut automobilul peste termenul de locațiune.

Potrivit actului de predare primire a automobilului, întocmit la 10.03.2018, automobilul menționat s-a aflat la locatar pe un termen de 70 zile (30.12.2017 - 10.03.2018).

Notează că pct. 4.1 din contract, plata locațiunii constituie 1260 lei/zi, respectiv plata totală pentru chirie este de 88 200 lei.

Având în vedere faptul că locatarul a achitat suma de 12 500 lei fapt indicat în actul de restituire a automobilului, suma restantă pentru chirie este în mărime de 75 700 lei.

Conform pct. 8.1.8 locatarul se obligă să restituie automobilul închiriat la expirarea termenului stabilit în contract, în aceiași stare în care i-a fost transmis, ținând cont de uzura normală a automobilului.

Accentuează că potrivit actului de restituire a automobilului, automobilul sus menționat avea următoarele deteriorări: caroserie, bara de protecție față, bara de protecție spate, plicație prag drept, căptușeală roată față dreapta.

Conform raportului de evaluare a pagubei executat de către „Exauto-Plus", prejudiciul material cauzat reclamantului de către pârât, constituie suma de 7 212,62 lei fiind expediată telegramă în adresa acestuia pentru a participa la examinarea mijlocului de transport.

Potrivit pct. 8.1.4 locatarul se obligă să achite chiria conform contractului și orice altă plată la care va fi obligat.

Suma totală care pârâtul o datorează reclamantului este în mărime de 82 912, 62 lei.

Consideră că pârâtul prin acțiunile sale ilegale, încalcă normele de drept material care reglementează executarea obligațiilor de către participanții la circuitul civil, stipulate în art. 1251, art. 858, art. 901, art. 992 CC, care reiterează că prin contractul de locațiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară, sau în folosință posesiune temporar, iar acesta se obligă să plătească chirie. Contractul reprezintă un acord de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturile juridice.

Temeiul executării rezidă în existența unei obligații, iar obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit. În cazul neexecutării obligației, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Afirmă că pîrîtul Oprea Victor nu și-a onorat obligațiile contractuale. Respectiv reclamantul are dreptul să se adreseze în instanța de judecată, pentru a încasa datoria de bază, prejudiciul material, penalitățile și cheltuielile de judecată.

Conform pct. 9.1 al contractului de locațiune, locatarul poartă răspundere pentru achitarea în termen a chiriei locațiunii, fiind obligat să achite penalitate în mărime de 0,3% pentru fiecare zi de întîrziere, din suma neachitată în termen.

Potrivit art. 7 alin.(4) CC redacție nouă, în cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura întinderea drepturilor obligațiilor părților, precum orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Având în vedere că contractul de locațiune este încheiat anterior intrării în vigoare a Codului civil modernizat, reclamantul este în drept să solicite plata dobînzii de întîrziere (în temeiul art. 619 CC redacție veche) pentru perioada întârziată.

Menționează că cuantumul dobînzii de întîrziere pentru perioada 10.03.2018 - 28.02.2019 este de 9273, 72 lei.

Totodată reclamantul are dreptul de a solicita încasarea penalității contractuale în temeiul art. 624 CC redacție veche, pentru 180 de zile întîrziere, cuantumul penalității contractuale de 0.3% , constituie 40 878 lei.

Conform alin. 9.3 din contract, dacă la restituire, automobilul este într-o stare înrăutățită și urmează să fie reparat, locatarul este obligat să achite suma venitului ratat pentru perioada în care automobilul s-a aflat la reparație. Venitul ratat pentru o zi este egal cu suma chiriei pentru o zi. Avînd în vedere că automobilul închiriat din data restituirii și pînă la data examinării de către expert pentru a fi efectuată examinarea acestuia a fost în imposibilitate de a fi folosit conform destinației adică din 10.03.2018 până la 16.03.2018 se consideră ca venit ratat argumentat care este în mărime de (10 zile x 1260 lei) 12 600 lei.

Solicită reclamantul a încasa de la Oprea Victor în beneficiul „Nagoltrans" SRL, suma de 40 878 lei cu titlu de penalitate contractuală, suma de 82 912, 62 lei cu titlu de datorie contractuală, suma de 9 273,72 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere, suma de 12 600 lei cu titlu de venit ratat, suma de 4 369,95 lei cu titlu taxă de stat, suma de 3 500 lei cu titlu cheltuielilor de judecată pentru serviciile juridice și suma de 200 lei cu titlu de cheltuieli pentru serviciile de expertiză.

Reclamantul își întemeiază acțiunea pe prevederile art.15, art.1251, 858, 901, 992, art. 7 alin.(4), art.942 alin.(4), 947 alin.(l), (3) CC redacție nouă, art.39 din Legea 139/2018, art. 512, 619, 624, 875, 886, Cod civil (în vigoare la momentul încheierii contractului), art. 39 alin.(11),art.174,art.175 Cod civil redacție nouă, art. 20 Constituția RM, art. 6 CEDO.

Poziția pârâtului

Prin referința formulată, reprezentantul pârâtului Oprea Victor, avocatul Bînzari Liliana a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de „Nagoltrans" S.R.L. către Oprea Victor.

În argumentarea poziției a indicat că la sfârșitul anului 2017, pârâtul a avut nevoie de un automobil pentru câteva zile și la data de 05.12.2017 a semnat cu "Nagoltrans" S.R.L. un contract de locațiune a automobilului de model Mercedes E220, n/î CR AZ 123.

Termenul de locațiune fusese pentru trei zile, ceea ce însemna că la data de 02.01.2018 la ora 15:10 urma să restituie automobilul. În aceeași zi, la 30.12.207 a achitat plata de locațiune în mărime integrală în sumă de 3780 lei, bonul fiscal fiind eliberat în perioada de timp când a semnat contractul de locațiune și anexat în original la exemplarul său de contract.

Menționează că în aceeași zi a semnat și actul de primire-predare a automobilului, care nu conținea foarte multe date.

Alte acte sau un act care să fi conținut descrierea cărorva defecte ale automobilului de model Mercedes E220, n/î CR AZ 123, cum de exemplu este anexat actul de predare-primire cu mult text de mînă, afirmă că nu a semnat.

Accentuează că a restituit automobilul de model Mercedes E220, n/î CR AZ 123 în ziua de 02.01.2018, conform prevederilor contractului. În ziua în care a restituit automobilul, cu pârâtul a mers și Îndoitu Petru, un cunoscut de al său care voia să ia în locațiune același automobil.

Notează că persoana respectivă a luat în locațiune automobilul de model Mercedes E220, n/î CR AZ 123. Aproximativ în februarie anul 2018 s-a întâlnit cu el și i-a spus că ar dori să cumpere acest automobil deoarece îi plăcuse.

Accentuează pârâtul că nu a păstrat legătura cu Îndoitu Petru și nu știe ce a făcut mai departe, după cum și nu s-a interesat ce s-a întîmplat cu acel automobil. Cu certitudine, însă, afirmă că nu s-a folosit mai mult decît trei zile și nu are nicio datorie față de "Nagoltrans" SRL.

Precizează că nu a cauzat nicio deteriorare automobilului de model Mercedes E220, n/î C- AZ 123, iar pe data de 02.01.2018, cînd l-a restituit, nu i s-a înaintat nicio obiecție, cu atît mai mult, nu s-a completat vreun act de predare-primire cu vreun defect.

Poziția părților în cadrul ședinței de judecată

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului „Nagoltrans" S.R.L., avocatul Palamari Aliona a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia, conform motivelor de fapt și de drept invocate, anexând pledoariile în formă scrisă (f.d.165-166).

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului Oprea Victor, avocatul Bînzari Liliana a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, anexând pledoariile în formă scrisă (f.d.167-168).

Aprecierea instanței

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată, instanța de judecată reține următoarele.

Potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea.

În ședința de judecată s-a constatat că la 30 decembrie 2017, pârâtul Oprea Victor, în calitate de locatar, și „Nagoltrans" S.R.L. în calitate de locator, au încheiat contractul de locațiune privind transmiterea/primirea în folosință și posesiune temporară a automobilului de model „Mercedes E220", cu numărul de înmatriculare CRAZ 123 (f.d.10-11, 74-75).

Conform pct.3.1 din contractul citat, termenul locațiunii a fost stabilit de 3 zile, începând cu data de 30 decembrie 2017, ora 15:10 și expira la data de 02 ianuarie 2018, ora 15:10.

Conform pct.4.1 al contractului menționat, plata locațiunii (chiria) pentru o zi (24 ore), constituie 1260 lei.

Punctul 4.3 din contract prevede că plata locațiunii se va face la sfârșitul perioadei de locațiune.

Reclamantul susține că pârâtul Oprea Victor a restituit automobilul de model „Mercedes E220", cu numărul de înmatriculare CRAZ 123, peste termenul stabilit în contract, și anume la data de 10 martie 2018, însă nu a efectuat plata în întregime, așa cum prevede pct. 4.3. din contract, pârâtul achitând doar 12 500 lei.

Astfel, reclamantul pretinde că pentru neexecutarea obligațiilor de plată a pârâtului, de la ultimul urmează a se încasa datoria restantă la plata locațiunii pentru perioada 30 decembrie 2017- 10 martie 2018, în mărime de 75 700 lei.

La caz, instanța de judecată reține că în speță sunt aplicabile prevederile Codului civil în redacția până la 01 martie 2019, în vigoare la momentul apariției raportului juridic, încheierii contractului de locațiune din 30 decembrie 2017.

Or, conform art. 7 alin. (1) din Codul civil (în vigoare din 01.03.2019), legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Potrivit art. 512 din Codul civil (în vigoare până la 01.03.2019), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligația poate fi pură și simplă sau afectată de modalități. Prestația trebuie să fie posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

Potrivit art. 572 din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Art. 666 alin. (1) din Codul civil reglementează că contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

În lumina art. 602 alin. (1), (2) din Codul civil, în cazul în care nu execută obligaţia, debitorul este ţinut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedeşte că neexecutarea obligaţiei nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligaţiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Conform art. 875 din Codul civil, prin contractul de locațiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie.

Potrivit procesului-verbal de predare-primire a automobilului la contractul de locațiune din 30 decembrie 2017, ora 15:10, cît și poziției pârâtului, se confirmă faptul că locatorul „Nagoltrans" S.R.L. a predat automobilul de model „Mercedes E220", cu numărul de înmatriculare CRAZ 123, iar locatarul Oprea Victor a primit în locațiune

acest automobil în stare tehnică bună. La primirea automobilului, defecțiuni și/sau neajunsuri nu s-au stabilit (f.d.12).

Instanţa de judecată reține că conform actului de predare – primire (restituirea automobilului) din 10 martie 2018, se atestă că locatarul Oprea Victor a restituit automobilul de model „Mercedes E220”, cu numărul de înmatriculare CRAZ 123. La fel în același act a fost efectuată mențiunea că locatarul a rămas dator pentru chirie cu suma de 75 700 lei, iar automobilul a fost restituit de locatar cu defecțiuni (f.d. 12)

Astfel, instanţa de judecată relevă că potrivit art.198 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre naşterea, modificarea și stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Conform prevederilor art. 199 din Codul civil, consimţământul este manifestarea, exteriorizată de voinţa persoanei de a încheia un act juridic şi este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenţia de a produce efecte juridice şi nu este viciat.

Instanța apreciază critic afirmațiile pârâtului în legătură cu faptul că acesta nu a semnat actul de predare-primire din 10 martie 2018.

La acest capitol se atestă că în cadrul procesului a fost admis demersul privind efectuarea expertizei grafoscopice.

Potrivit concluziilor din Raportul de expertiză judiciară nr. 595 din 17 mai 2023 se constată că : *„semnătura de la numele Oprea Victor plasată la rubrica „LOCATAR” din Actul de predare-primire (restituirea automobilului) din 10.03.2018, anexă la Contractul de locațiune din 30.12.2017, încheiat între „Nagoltrans” S.R.L. și Oprea Victor, plasat pe partea reversă inferioară a filei nr. 75 a dosarului civil nr. 2-23600/2020, a fost executată de însuși Oprea Victor, a cărui modele de semnături au fost prezentate”.*

E de evidențiat că la materialele cauzei nu au fost administrate probe concludente în susținerea ipotezei pârâtului cu privire la faptul că probabil, ambele acte ar fost semnate în aceiași zi de 30 decembrie 2017.

De asemenea, în cadrul examinării cauzei nu s-a prezentat nici o probă ce ar demonstra cu certitudine că pârâtul ar fi restituit automobilul de model Mercedes E220, n/î CR AZ 123 în termen convenit în contract și anume în ziua de 02.01.2018. În acest context, se evidențiază că informația de profil din serviciile Google prezentată (cronologia deplasării în ziua de 10.03.2018) nu poate oferi o informație amplă și veridică cu privire la locul aflării pârâtului Oprea Victor și imposibilitatea de a fi prezent la semnarea actului de predare-primire.

Corespunzător, în condițiile enunțate instanţa de judecată constată că actul de predare - primire din 10 martie 2018 a fost semnat de pârâtul Oprea Victor, la data indicată în act, or nu au fost prezentate probe ce ar răsturna această prezumție.

Totodată, la contract a fost atașat și bonul de plată în suma de 3780 lei (f.d. 73) ce atestă achitarea sumei nominalizate pe data de 16 martie 2018 iar pîrîtul nu a prezentat înscrisuri sau argumente plauzibile cu privire la modalitatea efectuării plăților pentru bunul închiriat.

Potrivit pct. 7.2.1 din contract, locatarul are dreptul să ceară plata chiriei de la locatar, conform contractului de locațiune.

Suplimentar, din materialele cauzei se denotă cert aplicabilitatea prevederilor art. 9.7 al contractului de locațiune, conform cărora dacă locatarul nu restituie automobilul închiriat la data stabilită în contract, acesta este obligat să achite plata chiriei pentru toate zilele în care a reținut automobilul peste termenul de locațiune.

Reieșind din faptul că potrivit actului de predare - primire restituirea automobilului a avut loc la 10 martie 2018, respectiv se atestă că perioada aflării automobilului în posesia pârâtului s-a regăsit în perioada totală de 70 zile.

Corespunzător, 70 zile x 1260 lei (plata chiriei pentru o zi, conform pct. 4.1 din contract) reprezintă suma de 88 200 lei. Ținând cont de faptul că potrivit argumentelor reclamantului pârâtul a achitat suma de 12 500 lei, fapt confirmat, suma restantă pentru locațiune constituie 75 700 lei.

În același timp, e de remarcat că reclamantul pretinde la încasarea cu titlu de datorie contractuală a sumei de 82 912, 62 lei, care este compusă din suma de 75700 lei precum și 7212,62 lei.

Potrivit art.884 Cod civil, dacă locatorul nu predă la timp bunul închiriat sau refuză să-l predea, locatarul este în drept să ceară executarea acestei obligaţii şi repararea prejudiciului sau rezilierea contractului şi repararea prejudiciului cauzat astfel.

Instanța notează, că procesul civil este un proces al intereselor private, fiind guvernat de principiul disponibilității, iar reclamantul, în calitate de titular al acțiunii civile, este în drept să aleagă mijloacelor procesuale pe care le consideră adecvate ocrotirii drepturilor deduse judecății, inclusiv având dreptul de a stabili limitele obiectului și temeiului acțiunii.

Aceste drepturi ale reclamantului derivă din interpretarea dispozițiilor art. 27 alin. (1) Codul de procedură civilă, care statuează că, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rînd a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Instanța de judecată reiterează, că obiectul acţiunii cumulează, pe de o parte, protecţia dreptului sau realizarea interesului ori situaţiei juridice dedusă judecăţii iar, pe de altă parte, asigurarea apărării părţilor în proces, materializată prin dreptul de a discuta temeinicia pretenţiei adversarului şi dreptul de a se apăra.

Cu alte cuvinte, obiectul acțiunii civile îl formează pretenția formulată de către reclamant împotriva pârâtului, adresată instanței de judecată în scopul apărării propriilor drepturi.

Întrucât reclamantul are nevoie nu doar să-și întemeieze pretențiile pe circumstanțele de fapt, dar și să le încadreze în ipotezele juridice care sunt aplicabile raportului material litigios, temeiul de drept al pretențiilor fiind reprezentat de normele de drept material relevante litigiului de drept.

În speță, făcând uz de drepturile sale, reclamanta a identificat obiectul acțiunii ca încasarea datoriei contractuale deși în argumentarea pretenției în partea încasării sumei de

7212,62 lei se invocă faptul că pârâtul ar fi cauzat un prejudiciu prin faptul deteriorării bunului astfel suma a fost calculată în temeiul pct.7.2.2 din contract.

Sub acest aspect, instanța menționează, că legiuitorul a pus la dispoziția reclamantului o altă modalitate de apărare a drepturilor sale încălcate în legătură cu deteriorarea unui bun, și anume, modalitatea descrisă de norma art.1398 Cod civil, adică formularea solicitărilor cu privire la despăgubirea prejudiciului cauzat.

Prin urmare, prin prisma normelor și circumstanțelor menționate, ținînd cont de neonorarea obligațiilor contractuale asumate, instanţa de judecată va încasa de pârâtul Oprea Victor în beneficiul S.R.L. „Nagoltrans" sumă de 75 700 lei cu titlu de datorie contractuală. În rest, pretențiile privind încasarea sumei de 7212,62 lei cu titlu de datorie contractuală urmează a fi respinse ca neîntemeiate. Subsecvent, urmează a fi respinse și pretențiile privind compensarea cheltuielilor pentru efectuarea Raportului de evaluare nr.543/03A din 16.03.2018.

În continuare instanța evidențiază că reclamantul a solicitat încasarea de la pîrît a sumei de 40 878 lei cu titlu de penalitate contractuală, suma de 9 273,72 lei cu titlu de dobîndă de întârziere.

Potrivit articolului 619 din Codul civil (în redacția legii până la 01 martie 2019), obligaţiilor pecuniare li se aplică dobînzi pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

În concordanță cu prevederile art.624 Cod civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun. Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate. Părţile pot conveni asupra unei clauze penale mai mari decît prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea nu se datorează vinovăţiei sale.

În același timp, se menționează prevederile art. 7 alin. (1-2), (4) din Codul civil în redacția din 01.03.2019, potrivit cărora legea civilă nu are caracter retroactiv. Legea nouă este aplicabilă situaţiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. În cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Potrivit art. 942 alin. (4) din Codul Civil (în vigoare din 01.03.2019), în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere.

Corespunzător, legiuitorul a stabilit două modalități de despăgubire a creditorului pentru neexecutarea de către debitor a obligațiilor pecuniare, și anume, a stabilit că, creditorul poate pretinde încasarea dobânzii de întârziere, fie, poate solicita încasarea penalității.

În condițiile speței, se reține că reclamantul „Nagoltrans" S.R.L. a pretins atât încasarea dobânzii de întârziere, cât și încasarea penalității, situație ce denotă, că aceasta nu s-a conformat dispozițiilor art. 942 alin. (4) Codul Civil.

Înscrisurile probatorii anexate la materialele cauzei la care s-a făcute referire supra, demonstrează că pârâtul Oprea Victor nu și-a executat corespunzător obligațiile pecuniare asumate prin contractul de locațiune din 30 decembrie 2017, în partea ce ține de achitarea plății locațiunii.

Astfel, conform calculului anexat, pentru perioada 11 martie 2018 –28 februarie 2019, dobânda de întârziere aferentă plății locațiunii este de 9273,72 lei. (f.d.25)

Corespunzător, instanța dispune încasarea de la Oprea Victor în beneficiul „Nagoltrans" S.R.L. suma de 9273,72 lei cu titlu de dobândă de întârziere iar în partea încasării penalității pretențiile urmînd a fi respinse.

Referitor la pretenția privind încasarea sumei de 12 600 lei cu titlu de venit ratat, instanța o respinge ca fiind neîntemeiată din următoarele considerente.

Reclamantul pretinde suma de 12 500 lei cu titlu de venit ratat, invocând faptul că automobilul închiriat din data restituirii și pînă la data examinării de către expert pentru a fi efectuată examinarea acestuia, a fost în imposibilitate de a fi folosit conform destinației pentru perioada 10.03.2018 până la 16.03.2018.

Potrivit art. 14 alin. (2) din Codul civil (în vigoare până la 01.03.2019), se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum şi beneficiul neobţinut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Conform alin. 9.3 din contract, dacă la restituire, automobilul este într-o stare înrăutățită și urmează să fie reparat, locatarul este obligat să achite suma venitului ratat pentru perioada în care automobilul s-a aflat la reparație. Venitul ratat pentru o zi este egal cu suma chiriei pentru o zi.

La acest capitol instanța constată că de către partea reclamantă nu a fost prezentat nici un înscris ce ar confirma faptul că automobilul de model „Mercedes E220", cu numărul de înmatriculare CRAZ 123 s-a aflat la reparație și pentru care interval de timp. Respectiv, perioada invocată de 10 zile nu a fost probată de S.R.L. „Nagoltrans".

În același timp, creditorul trebuie să dovedească posibilitatea obiectivă, reală şi nu închipuită, a obţinerii unor venituri şi trebuie să demonstreze că ar fi putut şi ar fi trebuit să obţină anumite venituri, precum şi să dovedească legătura cauzală între încălcare (neexecutare) şi pagubele cauzate, condiţii ce nu au fost îndeplinite de către reclamant.

Din analiza normei precitate și a materialelor cauzei, instanța atestă că partea reclamantă a omis să probeze venitul ratat, or simpla invocare a acestuia fără un suport probant nu determină admiterea solicitării în cauză.

Articolul 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Așa fiind, instanța de judecată accentuează că sarcina prezentării probelor este obligația ambelor părți, în temeiul regulii potrivit căreia fiecare parte trebuie să-și dovedească pretențiile și obiecțiile sale. Pretențiile înaintate de către reclamant nu pot fi admise de către instanță, decât dacă sunt probate.

Cu referire la cheltuielile de judecată

Conform articolului 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei. Potrivit articolului 94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional celor respinse din pretenţiile reclamantului.

Instanţa de judecată atestă că la înaintarea cererii de chemare în judecată, reclamanta S.R.L. ,,Nagoltrans” a achitat cu titlu de taxă de stat suma în mărime de 4369, 93 lei.

Astfel, instanţa de judecată va dispune încasarea cheltuielilor de judecată rezultate din plata taxei de stat în mărime de 2 549,21 lei cu titlu de taxa de stat proporțional pretențiilor admise.

În conformitate cu articolul 96 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții, care a avut câștig de cauză, cheltuielile de asistenta juridică acordată de avocați, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. În aspectul dat se notează că, criteriile de apreciere care trebuie avute în vederea încasării onorariului avocațial sunt: tipul activității, amplitudinea, complexitatea, realitatea, necesitatea, rezonabilitatea şi echitatea.

Din interpretarea articolului 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că este necesară prezența unui just echilibru între prestația avocațială şi onorariul solicitat. Este prerogativa instanței de a cenzura cuantumul onorariului avocațial prin prisma proporționalității cu amplitudinea şi complexitatea activității depuse.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului are o jurisprudență constantă în sensul că ,,un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care li sau stabilit realitatea, necesitatea şi caracterul rezonabil”. Pentru determinarea cuantumului compensației acordate instanța, pentru a face o apreciere corectă va ţine cont de: complexitatea cauzei, noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenta, restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei, natura şi durata relației dintre avocat şi client etc. Astfel spus, munca avocatului trebuie să fie rezonabilă, adică să nu fie exagerată, de exemplu să nu fie prea multă sau prea scumpă.

În cadrul examinării cauzei interesele reclamantei au reprezentate de către avocatul avocat Palamari Aliona iar cu titlu de cheltuieli de asistență juridică de către reclamant a fost achitată suma de 3500 lei, fapt ce se atestă prin bonul de plată seria DAA nr. 02584686 din 24.10.2020 (f.d.30).

Prin urmare, instanţa de judecată constată că în raport cu volumul de muncă efectuat de către reprezentantul reclamantului, avocat Palamari Aliona, suma de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică este rezonabilă și urmează a fi admisă.

În conformitate cu prevederile art.238-241 CPC al R.M. instanţa de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de „Nagoltrans" S.R.L.

Se încasează de la Oprea Victor în beneficiul „Nagoltrans" S.R.L. suma de 75 700 (șaptezeci și cinci mii șapte sute șaptezeci)lei cu titlu de datorie contractuală, suma de 9273,72 (nouă mii două sute șaptezeci și trei)lei cu titlu de dobândă de întârziere, precum și cheltuieli de judecată compuse din : suma de 2 549,21 (două mii cinci sute patruzeci și nouă)lei cu titlu de taxa de stat proporțional pretențiilor admise, suma de 3500 (trei mii cinci sute) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, cerințele se resping ca neîntemeiate.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul /semnătura/ Lupașcu Natalia